

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2423/2023
06.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Владица Јовић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, Полицијска Управа Краљево, коју заступа Државно правобранилаштво Републике Србије Одељење у Краљеву, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2041/22 од 27.01.2023. године, у седници већа одржаној дана 06.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована, ревизија тужене изјављена против става другог изреке (преиначујући део) пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2041/22 од 27.01.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Краљеву П1 1386/2017 од 31.01.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца АА којим је тражио да се обавезе тужена да му на име мање исплаћене зараде по основу сменског рада за месец мај 2016. године, исплати износ од 1.633,03 динара са законском затезном каматом од 01.07.2016. године до исплате. Ставом другим изреке под а) одбијен је тужбени захтев тужиоца ББ којим је тражио да се обавезе тужена да му на име мање исплаћене зараде по основу сменског рада за новембар 2016. године, исплати износ од 93,52 динара са законском затезном каматом почев од 01.01.2017. године до исплате; истим ставом изреке под б) одбијен је тужбени захтев тужиоца ББ којим је тражио да се обавезе тужена да му на име мање исплаћене зараде по основу путовања од објекта смештаја до КЗБ и натраг (30 минута у једном правцу, укупно 60 минута за један дан) за месеце: мај 2015. године, мај 2016. године, јун и децембар 2016. године и јануар, април, мај, јун и јул 2017. године, исплати појединачно наведене месечне износе са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног износа до исплате (све ближе означено и опредељено овим ставом изреке). Ставом трећим изреке под а) одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца ВВ којим је тражио да се обавезе тужена да му на име мање исплаћене зараде по основу сменског рада исплати износ од 220,87 динара са законском затезном каматом почев од 01.09.2016. године до исплате; истим ставом изреке под б) одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца ВВ којим

је тражио да се обавезе тужена да му на име мање исплаћене зараде по основу путовања од објекта смештаја до КЗБ и натраг (30 минута у једном правцу, укупно 60 минута за један дан) за месеце март 2015. године и август 2017. године исплати појединачно наведене месечне износе са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног износа до исплате (све ближе означено и опредељено овим ставом изреке). Ставом четвртим изреке, обавезани су тужиоци да туженој накнаде трошкове парничног поступка у износу од 40.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2041/22 од 27.01.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужилаца и потврђена првостепена пресуда у ставовима првом, другом под а) и трећем под а) изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставовима другом под б) и трећем под б) изреке, тако што је усвојен тужбени захтев тужиоца ББ из ... и обавезана тужена да тужиоцу на име мање исплаћене зараде за прековремене сате у КЗБ по основу путовања од објекта смештаја до КЗБ и натраг (30 минута у једном правцу, укупно 60 минута за један дан) за период од 01.05.2015. године до 01.08.2017. године исплати и то: за мај 2015. године износ од 2.292,99 динара са законском затезном каматом од 01.07.2015. године до исплате, за мај 2016. године износ од 322,64 динара са законском затезном каматом од 01.07.2016. године, за јун 2016. године износ од 1.935,82 динара са законском затезном каматом од 01.08.2016. године до исплате, за децембар 2016. године износ од 678,28 динара са законском затезном каматом од 01.02.2017. године до исплате, за јануар 2017. године износ од 1.356,55 динара са законском затезном каматом почев од 01.02.2017. године до исплате, за април 2017. године износ од 2.238,31 динар са законском затезном каматом почев од 01.06.2017. године до исплате, за мај 2017. године износ од 973,31 динар са законском затезном каматом почев од 01.07.2017. године до исплате, за јун 2017. године износ од 678,65 динара са законском затезном каматом почев од 01.08.2017. године до исплате, за јул 2017. године износ од 2.132,89 динара са законском затезном каматом почев од 01.09.2017. године до исплате; Усвојен је тужбени захтев тужиоца ВВ и обавезана је тужена да тужиоцу на име мање исплаћене зараде за прековремене сате у КЗБ по основу путовања од објекта смештаја до КЗБ и натраг (30 минута у једном правцу, укупно 60 минута за један дан) за период од 01.03.2015. године до 01.09.2017. године исплати и то: за март 2015. године износ од 2.185,13 динара са законском затезном каматом почев од 01.05.2015. године, за август 2017. године износ од 1.946,36 динара са законском затезном каматом почев од 01.10.2017. године до исплате. Обавезана је тужена да тужиоцима ББ и ВВ накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 146.057,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Обавезан је тужилац АА да туженој накнади трошкове парничног поступка за састав одговора на тужбу у износу од 9.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену (одлуке садржане у ставу другом изреке) тужена је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права на основу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у преиначујућем делу одлуке у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку –

ЗПП („Службени гласник РС“ 72/11... 10/23) и утврдио да је ревизија тужене није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју другостепени суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП, јер је чињенично стање оно које је утврђено у првостепеном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци ББ и ВВ су запослени код тужене као полицијски службеници, поред редовног радног ангажовања били су и ванредно ангажован на терену у копненој зони безбедности. За време боравка на терену били су смештени у касарни у Рашкој, а до пункта „Рудница“, где су обављали ангажовање, имали су обезбеђен службени превоз (30 минута у једном и 30 минута у другом смеру). Смена им је трајала по 12 сати, тих 12 часова тужиоцима је обрачунато и плаћено као време проведено на раду, док им време доласка до Руднице и повратка од Руднице до касарне није признато у радно време. Утврђено је да су приликом ванредних радних ангажовања тужиоци у путовању остварили сате прековременог рада за које им није исплаћена увећана зарада. На основу налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке утврђена је висина потраживања тужиоца ББ за месец мај 2015. године, месеце мај, јун, децембар 2016. године, месеце јануар, април, мај, јун, јул 2017. године по основу путовања од објекта смештаја до КЗБ и натраг (укупно 60 минута за један дан) у укупном износу од 12.609,83 динара, као и висина потраживања тужиоца ВВ из ... за месец март 2015. године и август 2017. године у укупном износу од 4.131,49 динара. Увидом у платне листе, судски вештак је утврдио да је овим тужиоцима основна плата исплаћена само за ефективне часове рада под шифром „редован рад“.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је одбио тужбени захтев тужилаца ББ и ВВ за исплату зараде за прековремене сате по основу путовања од објекта смештаја до КЗБ и натраг (30 минута у једном и 30 минута у другом смеру укупно 60 минута за један дан) налазећи да прековремени рад представља изузетак у оправданим законом прописаним ситуацијама, а да се путовање тужиоца од места смештаја до места рада и натраг не може сматрати прековременим радом. Тужиоци за време путовања нису обављали никакав ефективан рад, а путовање од смештаја до КЗБ и натраг нема ни једно обележје прековременог рада. Обавеза је сваког запосленог без обзира на послове обављања да на радно место дође према прописима за почетак рада и да радно место напусти у време одређено за завршетак рада. Такође, тужиоци нити задужују опрему нити је раздужују по завршетку смене.

Другостепени суд је извео супротан закључак о примени материјалног права, па је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев тужилаца за исплату мање исплаћене плате за прековремене сате по основу путовања од објекта смештаја до КЗБ и натраг. Према становишту другостепеног суда приликом обрачуна сати морају се узети стварни сати за које су тужиоци били радно ангажовани, односно расположиви послодавцу, а то је време које запослени проведе на службеном путу у циљу обављања службеног задатка ван радног места рада и то од момента задужења опреме за обављање ванредног радног ангажовања до момента раздужења опреме с обзиром на то да се исто врши искључиво у циљу обављања посла. Време које су провели тужиоци у путу од смештаја у касарни у Рашкој до пункта „Рудница“ и натраг док су се налазили на теретну, а у циљу обављања службеног задатка не представља њихово

слободно време, па је тужена као послодавац дужна да плати тужиоцима као запосленим увећану плату за остварени прековремени рад.

Неосновано се наводима ревизије оспорава становиште другостепеног суда и правилна примена материјалног права.

По становишту Врховног суда, другостепени суд је донео правилну одлуку, иако у конкретном случају није реч о прековременом раду, већ о накнади плате за сате рада ван ефективних часова рада. Наиме, према члану 146. Закона о полицији ЗОП („Службени гласник РС“ бр. 101/05, 63/09, 92/11, 64/15, који је био на снази до 05.02.2016. године) запослени имају право на плату која се састоји од основне плате, додатака на плату и према члану 184. Закона о полицији ЗОП („Службени гласник РС“ бр. 6/16, 24/18, 87/18, који је ступио на снагу 05.02.2016. године) запослени у Министарству остварују право на плату, увећану плату, накнаду плате, накнаду трошкова и друга примања у складу са овим законом. Према члану 3. Посебног колективног уговора за полицијске службенике ПКУ („Службени гласник РС“ бр 22/2015, 70/2015) радно време полицијског службеника, по правилу, износи 40 часова недељно (став 1.) радна недеља, по правилу, траје пет радних дана (став 2.) и радни дан, по правилу, траје осам часова (став 3.), што је прописано и чланом 153. став 2. ЗОП.

Супротно наводима ревизије тужиоци су у спорном периоду обављали поверене радне задатке (ван територије смештаја у касарни у Рашкој) ван територије Рашке тако што је службеним возилом ПС Рашка у 7:30 часова кретали на смену на пункт „Рудница“ и враћали се у касарну у Рашкој у 20:30 часова или су кретали у 19:30 часова и враћали се у 8:30 часова (зависно од смене), па је време проведено у путовању било искључиво у циљу обављања службеног задатка. У конкретном случају, тужиоци су на тај начин радили дуже од пуног радног времена обављајући радне задатке у Рудници, односно одлазили је на терен у циљу обављања службеног задатка. Поштујући начин рада код туженог и удовољавајући захтевима посла за који их је тужени ангажовао, тужиоци су остварили сате рада ван ефективног рада. Правилно је другостепени суд закључио да се радно време тужилаца не може изједначити само са временом које је проводио у ефективном раду јер радна обавеза постоји све док се не заврши радни задатак због кога су били упућени у Рудницу (па се и њихов службени превоз на одређеној релацији мора рачунати у време које су тужиоци провели на обављању послова из описа свог радног места) а вожња је била у функцији извршења основног радног задатка.

Следствено изложеном, по налажењу ревизијског суда нису основани наводи тужене да је погрешно примењено материјално право приликом одлучивања о захтеву тужилаца ББ и ВВ.

Осталим наводима ревизије се оспорава утврђено чињенично стање, што није дозвољен ревизијски разлог у смислу члана 407. став 2. ЗПП.

Правилна је одлука о трошковима парничног поступка донета на основу чланова 153. став 1., 154. став 2. и 165. став 2. ЗПП.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић